

ถ้าใครสังเกตจำนวนของบัตรเสียจากการเลือกตั้งครั้งนี้ผ่านไปนี้ จะรู้สึกแปลกใจว่า ในจำนวนคนที่ลงคะแนนเสียงประมาณ 35 ล้านคน (สัดส่วนคนมาลงคะแนนทั่วประเทศร้อยละ 75) มีถึง 2 ล้านใบ หรือร้อยละ 5.79 ของการเลือก ส.ส.เขต ที่เป็นบัตรเสีย (สำหรับปาร์ตี้ลิสต์บัตรเสีย 1.7 ล้านคน)

ตัวเลขนี้สูงกว่าสัดส่วนปกติในประเทศอื่นๆ หรือแม้แต่บ้านเราเองซึ่งเคยอยู่ที่ประมาณต่ำกว่าร้อยละ 2.5-2.7

คำถามคือมันเกิดอะไรขึ้นกับการเลือกตั้งครั้งนี้

ผมคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นอาจเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของคนไทยที่ดีกว่า ONET ซึ่งเป็นการสอบวัดความรู้ของวิชาที่เรียน หรือ GAT ซึ่งวัดความถนัดทั่วไปของผู้สอบ ทำให้ถึงพูดอย่างนี้?

ผมเชื่อว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดบัตรเสียเป็นจำนวนมากขึ้นครั้งนี้มาจากข้อความในบัตรที่บอกให้ “กาเครื่องหมายหลังชื่อ” ซึ่งหมายถึงให้ใส่เครื่องหมายกากบาทในช่องหลังชื่อ

อย่างไรก็ดี คนไทยประมาณ 2 ล้านคนเข้าใจว่าการกาเครื่องหมายหลังชื่อคือการกาเครื่องหมายตรงหลังชื่อจริงๆ โดยมีได้กาในช่องหลังชื่อที่เขาเตรียมไว้ให้

เท่าที่ได้ยินมาในการเลือกตั้งครั้งก่อนๆ ข้อความไม่เหมือนครั้งนี้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งพยายามปรับปรุงใหม่ให้กะทัดรัดขึ้น โดยระบุให้ “กาเครื่องหมายหลังชื่อ” และผลที่เกิดขึ้นก็คือกลายเป็นบัตรเสีย

ที่เขียนมานี้เป็นจริงหรือไม่ ก็ต้องพิสูจน์กันด้วยการตรวจบัตรเสียว่าส่วนใหญ่เสียเพราะอะไรเพื่อแก้ไขครั้งต่อไป

อย่างไรก็ดี ถ้าที่พูดเป็นจริง ก็แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงจำนวนหนึ่งอาจขาดตรรกะ หรืออาจขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สถานการณ์ คล้ายกับเรื่องตลกที่เล่ากันว่าชายคนหนึ่งใส่เสื้อกั๊กตัวและบอกเพื่อนว่าเสื้อคิดมากที่ภาษาไทยแข็งแรงจึงรอดตายมาได้จากอุบัติเหตุรถคว่ำ เพราะเห็นป้ายบอกว่า “ทางโค้งอันตราย” จึงขับไปตรงๆ ไม่เลี้ยวไปตามโค้ง ถ้าอ่านป้ายไม่เข้าใจปานนั้นเป็นศพไปแล้ว

การ “กาบัตรเสียหลังชื่อ” เป็นผลพวงจากระบบการศึกษาที่ขาดประสิทธิภาพของเราหรือไม่ ขอชวนให้คิด

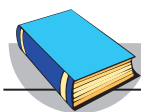
ถ้าเรื่องที่เกิดขึ้นนี้เป็นจริงก็น่าเป็นห่วงคนไทยมากในเรื่องการคิดเป็น

! เรื่องที่สองที่เป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาได้ดีคือการเป็นทาสของการโฆษณา เป็นเหยื่อของการตลาดสมัยใหม่ จนเป็นหนี้สินล้นพ้นตัวกันไปหมดเพราะอยากได้วัตถุมาบริโภคก่อนที่มีเงินซื้อ กิจการเงินกู้จึงรุ่งเรืองทั่วทุกหัวระแหง

ใครบอกว่าสินค้าใดดีก็ลองซื้อมาบริโภคกันอย่างกว้างขวาง

แห่ตามกันโดยขาดการไตร่ตรอง ขาดความคิดวิเคราะห์ที่ก่อนที่จะซื้อ

! เรื่องที่สามที่เป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา คือ การเชื่อข่าวลือของคนไทย ไม่ว่าจะ

อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

สังคมชี้คุณภาพการศึกษา

เป็นข่าวลือเกี่ยวกับเรื่องอะไร หรือเกี่ยวกับใคร คนไทยมักจะเชื่อเอาไว้ก่อนโดยไม่คิดประเมินว่ามันพอจะเป็นไปได้หรือไม่

เมื่อเชื่อแล้วก็กลายเป็นพาหะของการนำข่าวลือไปแพร่ต่อ เพราะสำหรับบางคนแล้ว การได้เล่าสิ่งที่คนอื่นไม่รู้ (ข่าวลือมักมีคนตั้งใจปล่อยเพื่อทำให้คนอื่นเสียหาย) ทำให้ตนเองรู้สึกว่าเป็นคนมีอำนาจเหนือคนอื่นที่ไม่รู้ด้วยเหตุนี้ การปล่อยข่าวลือเพื่อทำลายบุคคลอื่นจึงเป็นสิ่งที่ไม่ยากเย็นในสังคมที่มีคุณภาพการศึกษาไม่สูง คิดไม่เป็นวิเคราะห์ไม่เป็นมนุษย์โดยทั่วไป “ชอบที่จะเชื่อในสิ่งที่ตนเองอยากเชื่อ” อยู่แล้ว ดังนั้น ข่าวลือใดที่สอดคล้องกับความเชื่อที่มีอยู่แล้วจึงเชื่อกันที่ เราไม่ซิงนำหนักของเหตุและผลก่อนที่จะรับอามาเป็นความเชื่อ หรือศรัทธา หรือชอบ แต่โดดเข้ารับความเชื่อตามทางโน้มที่อยากเชื่ออยู่แล้วทันที

พวกเราจึงถูกหลอกได้โดยง่าย

! เรื่องที่สี่ของตัวชี้วัดก็คือการคล้อยเชื่อตาม Exit Poll กันในโทรทัศน์ของโฆษกและผู้ร่วมรายการทุกสถานีของการเลือกตั้งที่ผ่านมา พูดกันเป็นตูเป็นตะราวกับเป็นคำตัดสินของพระเจ้า แต่แล้วเมื่อถึงเวลานับจริง นักทำโพลทั้งหลายก็หน้าแตกกันแบบหมอปฏิสฐะเย็บ เพราะผิดพลาดกันในบางกรณีถึง 50-300 เปอร์เซ็นต์!

เราเชื่อกันง่ายตายเกินไปโดยไม่ไตร่ตรอง

ว่าการเก็บข้อมูลของโพลอาจมีข้อผิดพลาด ผู้ตอบอาจไม่ตอบตามความจริง ผู้ถามไม่ได้เก็บข้อมูลตามลักษณะของแต่ละสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง หาก “นั่งเทียน” เอาเอง ผู้ทำโพลใช้ความรู้สึกส่วนตัวประเมินเอาตามกระแสเพราะ Exit Poll ทั่วประเทศไม่ใช่เรื่องง่าย ฯลฯ

บทเรียนจาก Exit Poll ครั้งนี้ อาจทำให้พวกเรามีสติกันมากขึ้น ไม่เชื่อโพลอย่างหน้ามืดตามัวดังที่เป็นมา (โพลเลือกตั้งถูกพิสูจน์ได้ว่าผิด แต่โพลสำรวจความคิดเห็นไม่สามารถพิสูจน์ได้)

ต่อไปนี้นักทำโพลต้องระวังกันมากขึ้นในการใช้ความรู้วิชาการเพื่อหาความจริง

ป รากฐานทางสังคมสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของประชาชนได้

เครื่องเคียงอาหารสมอง :

พ มได้ดูรายการโทรทัศน์เด็กไทยในวัย 8-10 ขวบ จากโรงเรียนไทยแข่งขันกันตอบปัญหาภาษาอังกฤษในช่อง Thai PBS อย่างน่ารักน่าเอ็นดู เด็กๆ มีความสามารถอย่างน่าชื่นชม แต่ที่สังเกตเห็นอย่างหนึ่งก็คือเกือบทุกคนที่เข้าร่วมแข่งขันจะสะกดคำโดยออกเสียงตัว H “เฮ้จ” กันทั้งนั้น ดูแล้วไม่รู้ว่าเป็นครูสอนภาษาอังกฤษเด็กเหล่านี้ และครูเหล่านี้เรียนภาษาอังกฤษมาจากสำนักไหนกัน

เด็กบางคนก็บอกชื่อโรงเรียนที่กำลังเรียนอยู่ โรงเรียนเหล่านี้ล้วนเป็นโรงเรียนมีชื่อทั้งนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนน่าจะดูแลประเด็นเล็กๆ นี้กันหน่อยนะครับ เพราะมันมีนัยสำคัญว่าอาจมีการสอนภาษาอังกฤษที่ผิดๆ กันมากกว่านี้

เพราะแค่การออกเสียงพื้นฐานก็ผิดเสียแล้ว

น้ำจิ้มอาหารสมอง :

ความยากลำบากย่อมสอนมนุษย์ดี กว่าความเพลิดเพลิน และความทุกข์ โศกย่อมเป็นครูเราดีกว่าความสำเร็จ

“ศรีบูรพา”

จากนวนิยาย “ลูกผู้ชาย” พ.ศ.2471